

INLICHTINGEN-BULLETTIN NR.: 33/97
(28 augustus 1997)

Rusland	- Defensiebegroting 1998 hoger dan in 1997
Iran	- Versterkte Amerikaanse druk op Rusland inzake militaire betrekkingen met Iran - Mutaties in landmacht op politieke gronden

RUSLAND

Defensiebegroting 1998 hoger dan in 1997

Op basis van eerste beschikbare gegevens lijkt de Russische defensiebegroting voor 1998, vergeleken met 1997, te zijn toegenomen van 83,17 duizend miljard Roebel (bijna 28 miljard gulden) naar 95,9 duizend miljard (bijna 32 miljard gulden), een stijging van ongeveer 15%. De regering heeft voor 1998 een naar eigen zeggen realistische ontwerp-begroting opgesteld, die niet gekort zal hoeven te worden, zoals dit jaar het geval was. Of de met 20% gekorte defensiebegroting dit jaar volledig zal worden uitgekeerd is overigens de vraag.

Aan de roep om aanzienlijk meer geld voor defensie, zoals die te beluisteren valt in kringen rond [redacted] (de voorzitter van het Doema-comité voor defensie-aangelegenheden en oprichter van een beweging ter ondersteuning van de krijgsmacht [vide Inlichtingenbulletin nr. 27/97]), lijkt de regering voor een deel gehoor te geven. Een probleemloze aanvaarding van de begroting voor 1998 door de Doema lijkt overigens op voorhand uitgesloten. De communistische partijleider [redacted], die [redacted] initiatieven expliciet steunt, heeft gesteld dat Rusland op zijn minst 5-7% van het Bruto Binnenlands Produkt (BBP) aan defensie zou moeten besteden, in plaats van de nu beoogde 3,5%.

De Russische regering gaat voor volgend jaar uit van een groei van 2% van het BBP, een verwachting die ook voor dit jaar al werd uitgesproken maar die niet lijkt uit te komen. Een nulgroei dit jaar is waarschijnlijk het hoogst haalbare.

Het Russische Ministerie van Economische Zaken lijkt het optimisme over de macro-economische ontwikkeling in 1998 te willen temperen. Het heeft behalve een economisch ontwikkelingsplan voor 1998 dat groei impliceert ook een - realistischer - scenario uitgewerkt dat rekening houdt met problemen bij de beoogde belastinghervormingen en een inflatie-, productie- en investeringsniveau voorziet dat op zijn best gelijk is aan dat van 1997. In dit laatste scenario blijft de Russische overheid geconfronteerd met tegenvallende belastinginkomsten en (toenemende) achterstanden bij de salarisuitbetalingen. Tegen deze achtergrond bezien is het niet

[REDACTED]

waarschijnlijk dat de problemen rond de financiering van Defensie verminderen, laat staan worden opgelost. Een verhoging van de defensiebegroting lijkt derhalve erg ambitieus.

IRAN

Versterkte Amerikaanse druk op Rusland inzake militaire betrekkingen met Iran

Als vervolg op MID-rapportages over mogelijke leveranties door Rusland van ballistische raketsystemen en/of rakettechnologie aan Iran moet worden gewezen op een bericht terzake in de Amerikaanse media. Dit bericht, van medio augustus jl. en gebaseerd op informatie uit Amerikaanse regeringsbronnen, maakt melding van sterk toegenomen druk van de Verenigde Staten op Rusland om zijn samenwerking met Iran op het gebied van ballistische raketsystemen te beëindigen. Het blijkt dat een speciale Amerikaanse gezant al enige tijd intensief overleg voert met de Russische regering over mogelijkheden om tot een - voor Rusland bevredigende - oplossing van de kwestie te komen. Kern van de kwestie behelst de, min of meer zelfstandige, samenwerking van Russische instituten en bedrijven, alsook particulieren en individuele wetenschappers met Iran bij de ontwikkeling van een ballistisch raketsysteem met een bereik van iets meer dan 1000 km. De inlichtingen die over dit systeem beschikbaar zijn, wijzen uit dat het een lading kan dragen van 1.400 kg, wat voldoende is voor een nucleaire, of chemische, of biologische gevechtsskop. Uit het gegeven dat de Amerikaanse regering de Russische autoriteiten momenteel informatie verstrekt over de Russische partners van Iran en de aard van hun samenwerking in dit project, mag worden afgeleid dat de Russische regering onvoldoende zicht hierop heeft en dus in zijn controle faalt. Dit werpt een ander licht op de herhaalde verklaringen van president [REDACTED] c.s. dat Rusland niet met Iran samenwerkt en/of terughoudendheid betracht wat betreft het Iraanse raketproject.

In Washington is voorts bekendgemaakt dat vice-president [REDACTED] over deze kwestie in september a.s. in Moskou opnieuw een onderhoud met premier [REDACTED] zal hebben.

Mutaties in landmachttop op politieke gronden

Het blijkt dat de Iraanse reguliere landmacht al enige maanden zonder bevelhebber en plaatsvervangend bevelhebber functioneert. Bevelhebber [REDACTED] die sinds oktober 1994 in functie was, en zijn plaatsvervanger zijn na de presidentsverkiezingen in mei jl. onverwacht weggepromoveerd. Beide generaals zijn overigens benoemd tot adviseurs van chef staf [REDACTED]. Sindsdien wordt de post van [REDACTED] waargenomen door [REDACTED]. De mutaties in de top van de reguliere landmacht (sterkte ca. 220.000 man) hangen ongetwijfeld samen met de militaire en politieke rivaliteit met de leiding van het landmachtonderdeel van het Islamitische Revolutionaire Garde Corps (IRGC - ca. 125.000 man).

Ter verduidelijking, opgezet als ondergrondse "revolutionaire" strijdgroep in de nadagen van het shah-bewind heeft de IRGC zich ontwikkeld tot de "islamitisch-revolutionaire" parallel-strijdmacht naast de traditionele reguliere strijdkrachten opgebouwd door de shah. Het IRGC is de belangrijkste steunpilaar van het huidige

[REDACTED]

regime en is primair verantwoordelijk voor de nationale veiligheid. De twee Iraanse krijgsmachten hebben ieder een land-, lucht- en zeemacht; alleen beider marines zijn verenigd in één commando. Het IRGC verkeert als bewaker van de waarden van de "islamitische revolutie" politiek in een sterkere positie dan het reguliere leger. Derhalve heeft het IRGC ook invloed op benoemingen in de top van alle drie onderdelen van de reguliere strijdkrachten. Deze situatie is een bron voor ergernis en frictie van de kant van de reguliere strijdkrachten.

De overplaatsing van [REDACTED] is des te opvallender omdat hij een goede militaire en religieuze reputatie heeft. Er zijn voornamelijk geen indicaties dat het IRGC op deze wijze (nu ook) een integratie van de beide landmachten beoogt te bewerkstelligen. Ook de benoeming van een IRGC-generaal tot bevelhebber van de reguliere landmacht lijkt niet te verwachten, omdat dit tot meer frictie zou leiden. Feit is dat de mutatie plaatsvond kort nadat [REDACTED] tot president werd gekozen. Het kan niet anders dan dat voormalig president [REDACTED] tezamen met Geestelijk Leider [REDACTED] (tevens opperbevelhebber van de gezamenlijke strijdkrachten) en met IRGC-bevelhebber [REDACTED], hiermee een politieke bedoeling hadden. Naar hun exacte oogmerk kan op dit moment slechts worden gegist, maar duidelijk lijkt dat de mutatie niet valt terug te draaien. Aangenomen mag worden dat de nieuwe Iraanse regering onder leiding van [REDACTED] mogelijk na de grote legeroefening en -parade in september a.s., [REDACTED] definitief zal benoemen tot opvolger van [REDACTED].